

ADVIES Nr 12 / 2007 van 21 maart 2007

O. Ref. : SA2 / A / 2007 / 007

BETREFT : Ontwerp van koninklijk besluit tot bepaling van de modaliteiten voor de verwerking van de persoonsgegevens en de informatie van de geïntegreerde politie, gestructureerd op twee niveaus in het raam van de algemene nationale gegevensbank.

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer,

Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerkingen van persoonsgegevens, inzonderheid artikel 29;

Gelet op de adviesaanvraag van de Minister van Justitie van 14 februari 2007, ontvangen op 16 februari 2007;

Gelet op het verslag van de heer F. Schuermans;

Brengt op 21 maart 2007 het hiernavolgend advies uit :

I. INLEIDING

---

1. Met zijn brief van 14 februari 2007 verzoekt de Minister van Justitie de Commissie een advies uit te brengen over het ontwerp van koninklijk besluit tot bepaling van de modaliteiten voor de verwerking van de persoonsgegevens en de informatie van de geïntegreerde politie, gestructureerd op twee niveaus in het raam van de algemene nationale gegevensbank ("het ontwerp van KB").
2. Het ontwerp van KB wil de modaliteiten bepalen volgens dewelke de politiediensten, in het kader van de hun toevertrouwde opdrachten, persoonsgegevens en informatie kunnen verzamelen en verwerken.

II. WETTELIJKE CONTEXT

---

3. De artikelen 44/1 tot 44/11 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt ("wet op het politieambt") handelen over het beheer van informatie door de politiediensten.
4. Krachtens artikel 44/1, §1 van de wet op het politieambt, kunnen de politiediensten persoonsgegevens en inlichtingen inwinnen en verwerken, meer bepaald met betrekking tot de gebeurtenissen, de groeperingen en de personen die een concreet belang vertonen voor de uitoefening van hun opdrachten van bestuurlijke en gerechtelijke politie.
5. Artikel 44/2 van de wet op het politieambt voegt eraan toe dat het inwinnen, verwerken en toezenden van deze informatie gebeurt overeenkomstig de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens ("de privacywet").
6. De ingewonnen informatie en gegevens worden verwerkt in een algemene nationale gegevensbank ("ANG") volgens de modaliteiten vastgelegd door de Koning bij een in de Ministerraad overlegd besluit. Deze modaliteiten bepalen met name de bewaartermijn van de voormelde inlichtingen en gegevens. De modaliteiten voor toegang en raadpleging moeten eveneens bepaald worden door een koninklijk besluit (artikel 44/4 van de wet op het politieambt).
7. Bovendien kunnen de politiediensten in bijzondere omstandigheden gegevensbanken oprichten. De oprichting van die gegevensbanken moet voorafgaandelijk gemeld worden aan het controleorgaan. Alle inlichtingen en gegevens die daarin geregistreerd staan, moeten worden gemeld aan de ANG, behalve wanneer er een akkoord is van het controleorgaan op een verzoek tot niet-mededeling. Onder de voorwaarden bepaald door de Koning, bij een in Ministerraad overlegd besluit, zijn deze gegevensbanken toegankelijk en bevragebaar door de bevoegde overheden, elk binnen het kader van hun bevoegdheden, en de politiediensten in het kader van de uitoefening van hun opdrachten (art. 44/7 van de wet op het politieambt). Voor zover die gegevensbanken niet beoogd worden bij de aangifte die gebeurt bij de Commissie van de ANG, moeten zij bij de Commissie aangegeven worden.

III. ALGEMENE BESCHOUWINGEN

---

8. De artikelen 44/1 tot 44/11 van de wet op het politieambt vormen de referentietekst voor de verzameling en verwerking van politie-informatie. De modaliteiten van die verwerkingen worden bepaald in koninklijke en ministeriële besluiten. In afwachting van de definitieve teksten, hebben de Minister van Justitie en de Minister van Binnenlandse zaken een gemeenschappelijke richtlijn MFO 3 goedgekeurd betreffende het beheer van gerechtelijke en bestuurlijke politie. Deze richtlijn wil de verwerking mogelijk maken van persoonsgegevens en inlichtingen in de "centrale ANG", te

weten een gecentraliseerde gegevensbank die gestructureerde informatie afkomstig van de politiediensten. De richtlijn MFO3 bepaalt onder meer de criteria die de registratie van een informatie in de "centrale ANG" rechtvaardigen.

9. Met uitzondering van de richtlijn MFO3, beschikken de politiediensten niet over duidelijke richtlijnen voor de gegevensverwerkingen die buiten de "centrale ANG" verricht worden. De modaliteiten bepaald in de richtlijn MFO3 zijn bovendien niet openbaar gemaakt.

10. Dientengevolge staat de Commissie positief tegenover het aan haar voorgelegd ontwerp dat ernaar streeft dat de gegevensverwerkingen verricht door de politiediensten worden omkaderd en alzo tegemoet wil komen aan de vereisten van het Europese Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en Fundamentele Vrijheden (EVRM) en de jurisprudentie van het Europees Hof voor Rechten van de Mens. Het Europees Hof voor Rechten van de Mens eist immers in naam van de "voorzienbaarheid", dat de wet klare termen gebruikt die vermelden onder welke omstandigheden en onder welke voorwaarden zij de overheid machtigt over te gaan tot een dergelijke inmenging. Het Hof eist daarenboven dat het intern recht bepaalt welk soort informatie mag worden bewaard, alsook de categorieën van personen die aan toezichtsmaatregelen onderworpen mogen worden, zoals de inzameling en bewaring van gegevens, de omstandigheden waaronder deze maatregelen kunnen worden genomen, de te volgen procedure en tenslotte de ouderdom van de bewaarde inlichtingen en de duur van hun bewaring.

IV. TEKSTANALYSE

---

1) Definitie van de ANG

11. Het ontwerp van KB definieert de algemene nationale gegevensbank ("ANG"), bedoeld in artikel 44/4 van de wet op het politieambt als *"het geheel van informatiesystemen en procedures van de geïntegreerde politie, gestructureerd op twee niveaus, ingesteld met het oog op de verwerking van de persoonsgegevens en informatie, inzonderheid met betrekking tot gebeurtenissen, groeperingen en personen."* Het verslag aan de Koning preciseert dat de ANG niet de vorm aanneemt van *"één enkele computer in dewelke alle informatie wordt overgeheveld"* maar dat die veeleer lijkt op een *"concept"* van *"een geheel van al dan niet onderling verbonden nu eens geheel geautomatiseerde, dan weer gedeeltelijk geautomatiseerde of manuele informatiesystemen"*. Volgens het ontwerp van KB zitten in de ANG verschillende informatiesystemen verrat die in het ontwerp van KB worden vermeld, zijnde : het basisinformatiesysteem, het interventiebeheer, de index, de verwerking van gegevens in het kader van programma's of projecten en onderzoeksbeheer. Hoewel dit niet duidelijk uit de tekst blijkt, maakt de "centrale ANG" eveneens deel uit van het ANG- concept, te weten, de gecentraliseerde gegevensbank die gestructureerde informatie bevat afkomstig van de politiediensten en waarvan een reeks modaliteiten geregeld wordt door de richtlijn MFO3.

12. Er moet vastgesteld worden dat de wet op het politieambt van zijn kant het nochtans niet echt heeft over het zgn. "ANG-concept", maar wel degelijk over die ene centrale ANG databank zoals voorzien in artikel 44/4, waarvan de tekst van de wet duidelijk is en die overigens ook situeerde in de toenmalige algemene directie operationele ondersteuning van de federale politie en thans binnen het commissariaat-generaal van de federale politie. De steller van het KB wordt er dus opmerkzaam op gemaakt dat er enige twijfels zouden kunnen rijzen over het feit of het artikel 44/4 een voldoende duidelijke wettelijke basis is om het KB "ANG-concept" op te stoelen, hoezeer de Commissie ook vanuit operationeel-politioneel standpunt de noodzaak aan de structuur van de "ANG-concept" begrijpt.

13. In diezelfde zin, vestigt de Commissie de aandacht op de risico's die ontstaan wanneer hetzelfde woord "ANG" wordt gebruikt voor het aanduiden van zowel het geheel ("ANG-concept") als van een van de onder-gehelen ("centrale ANG"). Inderdaad, dit creëert een reële verwarring bij de toepassing van de regels. Telkens er in de tekst wordt verwezen naar de ANG – die

gedefinieerd is in artikel 1 als het geheel van informatiesystemen en procedures (en dus als “ANG-concept”) – wordt daaruit afgeleid dat deze regels van toepassing zijn op alle informatiesystemen terwijl die regels slechts betrekking hebben op de “centrale ANG” (dit is bijvoorbeeld het geval in hoofdstukken IV en V van het ontwerp van KB). Het verslag aan de Koning brengt hierin geen enkele opheldering. De Commissie meent bijgevolg dat het noodzakelijk is om hier een onderscheid door te voeren, waarbij duidelijk wordt gemaakt op welke systemen (ANG-concept of ANG-centraal of andere applicaties zoals het ISLP of Feedis-systeem) welke regels (registratiecriteria, uitwissingsregels, ...) toepasselijk zijn. Zo is het absoluut verwarrend vast te stellen dat men enerzijds in het begin van het KB de ANG omschrijft als concept en het geheel van informatiesystemen, maar dan weer later, concreet in de hoofdstukken IV en V, blijft spreken over “de ANG” waar het dan duidelijk gaat over de centrale ANG. ISLP en FEEDIS maken deel uit van het concept ANG en het is evident dat ook die registratie onderhevig moet zijn aan regels inzake uitwissing op dat niveau en dat deze ruimer zijn.

2) Toepassingsveld van de ANG

14. Allereerst definieert het ontwerp van KB uitgebreid de ANG aangezien die gegevensbank betrekking heeft op het geheel van informatiesystemen en procedures van de politie. Het somt vervolgens zes “informatiesystemen” op : het geïnformatiseerd basissysteem, het beheer van de interventies, de index, de verwerking van gegevens in het kader van programma’s en projecten, het beheer van onderzoeken en de “centrale ANG”. Gaat het hier om een exhaustieve of illustratieve opsomming van de ANG ? Met andere woorden, wat te doen met de andere informatiesystemen die zich onderscheiden van de systemen die omschreven staan in het ontwerp van KB ? Vallen alle bestaande “huis, tuin – en keuken databanken” (vb. De fichebakken van de wijkinspecteur, de databank “vakantietoezicht”, de databank “lokale prostitutiesector”, de databank van vaststellingen die vallen onder de wetgeving van de gemeentelijke administratieve sancties, de databank van de preventieadviseur, de databanken die worden bijgehouden in het kader van “hercosi-projecten”¹, enz ...) onder dit ANG-concept en zijn dus de in het ontwerp KB voorziene toepasselijke regels op die bestanden toepasselijk ? Het lijkt erop dat het verslag aan de Koning suggereert dat het gaat om een exhaustieve lijst voor zover het verslag verduidelijkt dat de informatiesystemen die in bijzondere omstandigheden worden opgericht en beheerd en die niet tegemoetkomen aan de vereisten van het ontwerp van KB, vallen onder het artikel 44/7 van de wet op het politieambt. Die informatiesystemen vallen dus niet onder het ANG-concept. Zij moeten bijgevolg worden aangegeven bij het controleorgaan en bij de Commissie, maar het houdt wel in dat de in het ontwerp van KB toepasselijke regels inzake privacybescherming er geen toepassing op vinden en zij dienaangaande hun regels behouden (voornamelijk privacywet). Het verslag aan de Koning preciseert bijvoorbeeld dat de verwerkingen van persoonsgegevens, voortvloeiend uit de opvolging van programma’s en projecten in het ANG-concept zijn opgenomen en dat hierdoor hun werkingsmodaliteiten moeten bepaald worden door voorliggend ontwerp van KB (verslag aan de Koning, blz. 16). Welnu, het verslag aan de Koning vermeld een weinig verder (blz. 18) dat diezelfde gegevensverwerkingen een illustratie zijn van gegevensbanken die opgericht werden in bijzondere omstandigheden op basis van artikel 44/7 van de wet op het politieambt...

De Commissie is dus van mening dat dit in het ontwerp van KB opgehelderd moet worden door bijvoorbeeld te verduidelijken in artikel 1 dat de ANG het geheel betreft van informatiesystemen en procedures “vermeld in onderhavig besluit”. Als die precisering zou ontbreken, bestaat het risico dat de informatiesystemen opgericht naast deze die in het ontwerp van KB worden vermeld, zullen aanzien worden als deel uitmakend van de ANG, waarvoor geen enkele verwerkingsmodaliteit werd bepaald noch dat ze moeten worden aangegeven bij het controleorgaan en de Commissie. De Commissie betreurt overigens dat het ontwerp van KB voor gegevensbanken die betrekking hebben op een “meer lokaal” specifiek fenomeen, niet heeft voorzien in gelijkaardige bepalingen als voor de verwerkingen in het kader van het “ANG-concept”.

---

¹ Wat staat voor « hercontactname slachtoffers » en wat betekent dat de politie 1 of meerdere malen slachtoffers van bepaalde misdrijven zoals woninginbraken een herbezoek brengen in het kader van een goede politionele slachtofferbejegening.

15. Wat is bovendien de situatie voor het nationaal gedeelte van internationale databanken ? Is dit het Belgisch nationaal gedeelte? Wat is het lot van buitenlandse gegevens in internationale databanken maar die in België bevroegbaar zijn? Blijkbaar vallen deze gegevens niet onder het ontwerp van KB. Een praktisch voorbeeld kan een en ander illustreren: België stopt informatie in een internationale databank. Volgens artikel 1 van het ontwerp van KB moeten deze gegevens de modaliteiten van de ANG volgen. Wat als er een link gelegd wordt met andere informatie? Wie heeft dan het "ownership" van de informatie? België kan alleen maar weten of "ventileren" als ze nog eigenaar is van de informatie. Men zou voor de situatie kunnen komen te staan waarbij informatie die in buitenlandse databanken kan blijven bestaan volgens de Belgische regelgeving geschrapt dient te worden, maar dan weer consulteerbaar zou zijn in België binnen de internationale databank. Europol gaat er bijvoorbeeld van uit dat als zij een link leggen tussen één nationale informatie en een andere informatie zij het "ownership" hierover hebben en deze informatie geen eigendom meer blijft van België. Geeft het leggen van dergelijke link terugwerkende kracht naar België toe om de ventilatie (uitwissing) uit te stellen? Het verslag aan de Koning geeft geen enkele uitleg voor de laatste paragraaf van artikel 1. Dit internationale aspect vermeld in artikel 1 vinden we ook nergens anders meer terug in de tekst van het ontwerp-KB.

3) Naleven van het Europees verdrag voor de bescherming van de rechten van de mens en fundamentele vrijheden.

16. Zoals het verslag aan de Koning eraan herinnert, schrijft de jurisprudentie van het Europees Hof van de Rechten van de Mens met betrekking tot artikel 8 van de EVRM voor dat het intern recht moet bepalen welk soort informatie mag worden bewaard, alsook de categorieën van personen die aan toezichtsmaatregelen onderworpen mogen worden, zoals de inzameling en bewaring van gegevens, de omstandigheden waaronder deze maatregelen kunnen worden genomen, de te volgen procedure en tenslotte de ouderdom van de bewaarde inlichtingen en de duur van hun bewaring.

a. Inwinnen en beoordeling van de persoonsgegevens en de informatie

17. De Commissie had graag gezien dat doorheen het hele ontwerp van KB de bewoordingen "persoonsgegevens en de informatie" vervangen zouden worden door de woorden "persoonsgegevens, inlichtingen en informatie". Inderdaad in het toepasselijke jargon is een inlichting niet hetzelfde als een informatie. De inlichtingen zijn de meer brute, eerste, niet bewerkte gegevens terwijl men het over "informatie" heeft bij inlichtingen die men reeds heeft bewerkt, geanalyseerd, verrijkt, enz...

18. De beoordeling nopens het "concreet belang" van de in te voeren gegevens (artikel 4) is wellicht de achillespees van het informatiebeheer. Het ontwerp-KB is wat dat betreft ongetwijfeld een grote stap vooruit. De Commissie stelt vast dat dit begrip niet wordt gedefinieerd en kan daar, gezien het uitgesproken casuïstisch en volatiel karakter van een politie-inlichting, inkomen. Het verslag aan de Koning omschrijft het concreet belang terecht als een sleutelbegrip. Ook vandaag verduidelijkt de ministeriële omzendbrief MFO3 deze definitie nog niet zodat de in artikel 4 in het vooruitzicht gestelde ministeriële regeling met de modaliteiten best niet te lang op zich laat wachten. Ondermeer het Vast Comité P moet nog teveel vaststellen dat hiertegen gezondigd wordt op het terrein en dat mensen in de ANG geregistreerd worden die er niet in thuis horen of die er niet meer zouden mogen in voorkomen. In elk stadium van de informatieverwerking moet dit "concreet belang" opnieuw getoetst worden.

b. Geïnformatiseerd basissysteem en beheer van interventies

19. Het geïnformatiseerd basissysteem en het beheer van interventies, bedoeld in ontwerp van KB beantwoorden slechts op summier wijze aan de vereisten van artikel 8 van de EVRM en de jurisprudentie ter zake. De Commissie is zich echter bewust van de praktische moeilijkheid om elke brute inlichting of informatie die werd ingewonnen of meegedeeld aan de politiediensten te

structureren en te catalogeren. Zij acht het dan ook noodzakelijk om deze informatiesystemen zo nauwkeurig mogelijk te omschrijven zodat het voor de burger mogelijk is om redelijkerwijze te voorzien wat erin zou kunnen worden opgenomen en om welke redenen.

20. Bij lezing van het verslag aan de Koning, moet het geïnformatiseerd basissysteem beschouwd worden als het systeem dat aan de bron ligt van de informatiecycclus, terwijl het beheer van interventies meer betrekking heeft op de politieacties op het terrein. Alzo verwittigt bijvoorbeeld, een telefoonoproep de politie van een vechtpartij in een naburig appartement (geïnformatiseerd basissysteem). De politie beslist een patrouille ter plaatse te sturen en stelt vast dat er zich in het appartement een levenloze persoon bevindt (beheer van interventies). De Commissie stelt zich vragen rond het voorbeeld van de registratie van de telefoonoproep – vermeld in het verslag van de Koning – als zijnde deel uitmakend van het Beheer van interventies. De afgevaardigde ambtenaar verduidelijkte dat het hier ging om oproepen in het kader van een politie-interventie. In het gegeven voorbeeld ging het om een patrouille die zich naar het appartement begaf, geconfronteerd werd met agressie en een telefoonoproep deed om versterking te vragen.

Ten aanzien van deze afbakening van het Beheer van interventies dat “de interventies van de eerstelijnsopdrachten van politie” beoogt, vraagt de Commissie zich af waarom de registers van opsluiting of van vrijheidsberoving als gevolg van bestuurlijke of gerechtelijke arrestaties erin zijn opgenomen (verslag aan de Koning, blz. 13) Er werd hieromtrent geen enkele uitleg verschaft, wat wellicht ook te maken heeft met het gebrek aan een definiëring van het begrip “interventie”. Voor zover de Commissie het heeft begrepen, worden met basisregistratie- en afhandeling, systemen als ISLP, FEEDIS en PoOffice bedoeld, terwijl met Beheer van interventies systemen als “NEMESYS” bedoeld worden die bijvoorbeeld toelaten een operatie in het kader van openbare ordehandhaving te beheren. Het verslag aan de Koning zou een en ander toch wat mogen verduidelijken.

21. In de systemen van basisregistratie en –afhandeling voorziet artikel 6, 3^e lid dat de gegevens worden bewaard “10 jaar na de laatste bewerking ervan, onverminderd de artikelen 30 tot 36 en 53 tot 60”. De vraag die zich stelt is wat juist wordt bedoeld met “10 jaar na de laatste bewerking ervan”. Een voorbeeld mag een en ander illustreren. Iemand is gevat in de ANG wegens het bezit van cannabis. Negen jaar na die feiten raakt die persoon betrokken in een caféruzie en er vallen slagen en verwondingen. De gegevens gekoppeld aan die persoon worden na negen jaar gewijzigd zodat de vraag is of ook voor het drugsmidrijf een nieuwe termijn van 10 jaar begint te lopen. Het antwoord daarop lijkt bevestigend gezien de bewoordingen van artikel 30 § 2 dat een koppeling verplicht tussen de aanvankelijk gevatte gerechtelijke informatie “drugs” en thans de nieuwe informatie “slagen”. Het geheel, zo stelt artikel 30 § 2 zal slechts uitgewist worden na het verstrijken van de langste bewaringstermijn, in casu het feit van slagen. De praktische consequentie is dat de betrokken persoon na 19 jaar nog steeds op verdovende middelen riskeert gefouilleerd te worden bij een identiteitscontrole ... De steller van het ontwerp dient zich af te vragen of die verplichte koppeling de bedoeling is en of dat de bedoeling is voor alle misdrijven. Bovendien wordt voor de voorziene termijn van 10 jaar geen enkele verantwoording gegeven.

22. De Commissie is tevens van oordeel dat het ontwerp van KB ten behoeve van het Beheer van interventies moet voorzien in gelijkaardige bepalingen als deze die werden voorzien voor het Geïnformatiseerd basissysteem, namelijk de invoering van een ministerieel besluit of een ministeriële omzendbrief die de modaliteiten bepalen voor de verwerking van geregistreerde persoonsgegevens en inlichtingen.

c. De toegang en de toegangsprofielen

23. Artikel 9 voorziet een exclusieve toegang tot de ANG-concept voor “andere personen die door of krachtens de wet gemachtigd werden”. Hier stelt zich specifiek de vraag naar de rechtstoestand van controle of toezichtsorganen op de politie. Zo voorziet de wet van 18 juli 1991 tot regeling van het toezicht op politie- en inlichtingendiensten en op het Coördinatieorgaan voor de Dreigingsanalyse niet specifiek in een toegang voor het Comité P (of het Comité I). De leden van het OCAD hebben toegang tot de ANG terwijl de beide Comités het OCAD dienen te controleren.

Ook voor de Commissie zelf is dit niet expliciet voorzien in de privacywet. De Commissie gaat er nochtans van uit dat de wettelijke opdrachten van voormelde organen automatisch dit toegangsrecht impliceren maar had daarvan toch graag de expliciete bevestiging gekregen.

In het verlengde hiervan stelt de Commissie vast dat artikel 10 de ministers van Binnenlandse Zaken en Justitie de opdracht geeft de toegangsrechten, via gebruikersprofielen, te bepalen van de leden van het Comité P of zijn Dienst Enquêtes of van de Commissie. Zullen er beperkingen in de toegang voorzien zijn? Wie bepaalt wat kan en niet kan en wat als de ministers de toegang zo strikt maken dat de wettelijke opdrachten van deze collaterale organen van het parlement in het gedrang komen? Ook artikel 11 is in dat opzicht problematisch vermits de directeur van de ANG de toegangsprofielen van het Comité P of de Commissie zal beoordelen. Dit betekent dat de gecontroleerde de actiemogelijkheden van de controleur gaat bepalen, wat niet aanvaardbaar is. De vraag is ook wie de “bevoegde hiërarchische overheid” is voor de leden van het Comité P, de leden van de Dienst Enquêtes en de Commissie (cf. artikel 11, 2°).

Een bepaling die een volledige toegang voorziet voor de Comités P en I en de Commissie lijkt derhalve noodzakelijk.

d. De verwerkingen van persoonsgegevens in het kader van programma's en projecten

24. De tekst voorziet in een gedetailleerde procedure voor de oprichting en opvolging van deze informatiesystemen. Bovendien legt de tekst nog het akkoord op van het controleorgaan voor de geplande specifieke verwerkingen, in het bijzonder de modaliteiten inzake invoer in de ANG (art. 14 §3, 3° lid). De vraag is natuurlijk of het wel opportuun is een controleorgaan rechtstreeks te betrekken bij het akkoord over de modaliteiten ter verwerking en de modaliteiten inzake invoer in de ANG. Het controleorgaan wordt hier weggehaald van zijn controletaak en rechtstreeks betrokken en meegetrokken in een loutere beleids- en beslissingscyclus. Dat soort van constructies maakt de verhoudingen tussen politie en controleorgaan diffuus en kan de onafhankelijke positie van het controleorgaan in het gedrang brengen.

e. De centrale BNG

25. Behoudens enkele opmerkingen, stelt de Commissie met tevredenheid vast dat de uitgevaardigde regels over de centrale ANG het artikel 8 van het EVRM eerbiedigen en een constante zorg verwoorden ten aanzien van de kwaliteit van de informatie en de controle erop evenals voor precieze instructies inzake toegang tot de informatie en de bewaartermijnen.

f. Het beheer van onderzoeken

26. Het artikel 61, §1 van het ontwerp van KB is eerder beknopt in zoverre dat het enkel blijft bij de vermelding dat :

“De noodzakelijke persoonsgegevens en informatie voor het beheer van de onderzoeken worden in een specifiek informatiesysteem verwerkt.

Ze worden naar de algemene nationale gegevensbank verzonden overeenkomstig de bepalingen van de afdelingen 2 tot 4.”

27. Het verslag aan de Koning verduidelijkt dat hier bedoeld wordt : *“niet alle persoonsgegevens en informatie ingewonnen in het kader van een onderzoek (op lokaal, arrondissementeel of zelfs nationaal niveau) vertonen systematisch een concreet belang om in de ANG gevat te worden. Een aantal onder hen komt dus terecht in zogenaamde modules “onderzoeksdossiers” die het dagelijks beheer van het onderzoek door de onderzoeker vergemakkelijken.”*

28. Tijdens de contacten met de afgevaardigde ambtenaar werd meer uitleg verschaft over dit informatiesysteem. Het gaat eigenlijk om een soort “werkmap” van de politieambtenaar. Zo stelt de politie een misdadescène vast (een persoon wordt dood teruggevonden met een mes in de

rug). De politie zoekt sporen, doet een reeks vaststellingen, het labo komt ter plaatse, vingerafdrukken worden genomen waaronder die van het slachtoffer, enz....

29. Alle ingezamelde informatie vertoont niet systematisch een concreet belang om in de centrale ANG geregistreerd te kunnen worden (dat is bijvoorbeeld het geval met de vingerafdrukken van het slachtoffer, de namen van de personen die in zijn agenda stonden,...), die informatie wordt bijgevolg verwerkt in een "onderzoeksdossier". Dit dossier is altijd verbonden met een feit dat initieel werd geregistreerd in de centrale ANG (hier de moord) en heeft als doel om vervolgens de centrale ANG te voeden. Zo zullen bij het beheer van het onderzoeksdossier desgevallend nieuwe elementen worden geregistreerd in de ANG (bijv. verschillende personen bevestigen dat zij de heer X met een bebloed hemd hebben zien wegvluchten uit het huis van het slachtoffer). Op het eind van het onderzoek zullen alle gegevens van de ANG die niet werden gevat, gewist worden.

g) Het uitwissen van persoonsgegevens

30. Bij lezing van het ontwerp van KB kan men niet voorbij aan de zeer ingewikkelde regels van het uitwissen waarbij dan ook vragen moeten gesteld worden naar de praktische (en technische) uitvoerbaarheid en dus haalbaarheid. Bepaalde begrippen zijn voor meerdere interpretaties vatbaar. Ook de berekening van de termijnen wordt een bijzonder ingewikkelde klus waardoor het gevaar bestaat dat men om praktische en operationele redenen een en ander niet al te nauw zal nemen. Zo is de ratio legis niet duidelijk van het verschil in termijn voorzien in artikel 34 §1 naargelang een persoon "gedomicilieerd" is in België. De vraag is wat men daaronder trouwens verstaat: de woonplaats (inschrijving rijksregister), de verblijfplaats, de gekozen woonplaats (vb. bij een advocaat) ...? Dezelfde opmerking geldt voor art. 34 §2. Zo stelt verder artikel 53 §2 dat de gerechtelijke informatie bewaard blijft zolang een onderzoek « geopend » blijft. Wanneer is dat? Tot op het moment van seponering door het OM, door een beschikking tot buitenvervolginstelling (die al dan niet in kracht van gewijsde is gegaan), een (definitieve) veroordeling? Artikel 54 §1 stelt dat informatie betreffende een concreet feit bewaard blijft zolang een natuurlijk persoon met dit feit "verbonden is". Wat moet men zich daarbij voorstellen? Ook na een definitieve veroordeling, vrijspraak of buitenvervolginstelling is iemand "verbonden" met dat feit. Het lijkt raadzaam al dit soort van begrippen te laten verduidelijken middels een delegatie aan de bevoegde ministers.

31. Wat helemaal ontbreekt is een regeling over de uitwissing van maatregelen (enerzijds de permanente en anderzijds de niet-permanente maatregelen). Nergens in het ontwerp van KB vinden we daar iets over terug. Als een persoon in de ANG gekend is voor een lange periode dan stelt de Commissie zich de vraag of de permanent te nemen maatregel niet tussentijds dient geëvalueerd te worden, daar het toch vaak over maatregelen gaat met vrijheidsbeperkingen en steeds een inbreuk zijn op de privacy van personen. De richtlijn MFO-3 bepaalt momenteel dat niet-permanent te nemen maatregelen na 5 jaar zouden geventileerd/geëvalueerd worden. Dit heeft geen rechtsgrond meer als dit niet in het ontwerp van KB wordt hernomen. Naast het uitwissen van deze maatregelen zou het ontwerp van KB ook een regeling moeten voorzien m.b.t. het registreren van de maatregel. De meest evidente zijn de niet-permanente maar ook voor de permanente zou toch een zekere richting aangegeven moeten worden inzake registratiemotief. Actueel is het zo dat iemand gekend kan zijn voor één feit van cannabisbezit en er als maatregel "grondige fouille – controle en opstellen IB" voorzien wordt en er anderzijds voor een zware crimineel met 15 feiten van zware (geweld)diefstallen geen enkele maatregel is voorzien.

4) Analyse van de artikelen

Artikel 9

32. Artikel 9 van het ontwerp van KB wijst nogmaals op het principe dat stelt dat de informatie die vervat zit in de ANG enkel toegankelijk is voor gemachtigde personen en voor zover zij dit nodig hebben in het kader van hun opdrachten. De Commissie meent dat de eerbiediging van deze voorwaarden, overigens vereist door de privacywet, moeten toegepast worden op alle

informatiesystemen en niet enkel bij de centrale ANG. Voor het overige wordt verwezen naar hetgeen hoger werd gesteld m.b.t. artikel 9 (randnummer 23).

Artikelen 23 en 33

33. Artikel 23 van het ontwerp van KB preciseert de criteria voor registratie in de centrale ANG van persoonsgegevens en inlichtingen over groeperingen van bijzonder belang voor de openbare orde. Deze criteria zijn : de vermelding van de groepering op een jaarlijkse lijst, goedgekeurd door de minister of zijn toelating voor de opvolging, in afwachting dat de voormelde lijst wordt goedgekeurd.

34. Het verslag aan de Koning verduidelijkt dat deze lijst wordt voorgesteld door de federale politie na raadpleging van de Veiligheid van de Staat, van de Algemene dienst inlichtingen en veiligheid van de Krijgsmachten en het Orgaan voor coördinatie en analyse van de dreiging. De Commissie betreurt dat dit niet werd opgenomen in het ontwerp van KB omdat dit voorstel berust op een overleg tussen de betrokken diensten die voorafgaandelijk de relevantie en de noodzakelijkheid hebben onderzocht van de te verwerken informatie over een specifiek fenomeen dat zij hebben vastgesteld.

35. Het artikel 33 betreft de regels voor uitwissing van de informatie betreffende een groepering van bijzonder belang en voorziet dat deze gewist wordt wanneer die groepering niet meer op de lijst staat die door de minister van Binnenlandse Zaken werd goedgekeurd.

Het verslag aan de Koning verduidelijkt artikel 33 als volgt :

“De opvolging in bestuurlijke politie van groeperingen van bijzonder belang voor de openbare orde, is afhankelijk van de registratie van deze laatste op een lijst opgesteld door de minister van Binnenlandse Zaken. Persoonsgegevens of informatie betreffende groeperingen (of hun leden) mogen enkel ingewonnen of verwerkt worden vooraleer zij op de voormelde lijst opgenomen werden, indien een verband met een gebeurtenis werd vastgesteld (bijvoorbeeld een verstoring van de openbare orde) en indien de informatie via de normale voedingskanalen van de ANG werd gerapporteerd (door middel van informatierapporten van bestuurlijke politie).”

Het artikel waaraan dit commentaar is gekoppeld, lijkt onjuist te zijn. Inderdaad, dit commentaar benadrukt het feit dat vooraleer een groepering wordt geregistreerd, zij moet staan op de lijst die door de minister werd goedgekeurd. Vervolgens wordt er onrechtstreeks aan herinnerd dat de persoonsgegevens verbonden met een gebeurtenis moeten gewist worden wanneer die gebeurtenis wordt gewist. Echter, als een groepering wordt toegevoegd aan de door de minister goedgekeurde lijst en als de persoonsgegevens verbonden aan de gebeurtenis eveneens verbonden zijn met die groepering, kunnen deze gegevens bijgevolg op die basis worden bewaard en moeten ze niet tegelijkertijd met de gebeurtenis gewist worden. In de mate dat dit commentaar handelt over de registratiecriteria, zou dit moeten worden ingevoegd in artikel 23 van het ontwerp van KB.

Artikel 30

36. De Commissie verwijst naar hetgeen zij stelde nopens artikel 6 en het daarbij gegeven voorbeeld (randnummer 21).

37. Daarnaast stelt zich de vraag wat moet begrepen worden onder het begrip “uitwissing” zoals dat niet alleen in artikel 30, maar doorheen het hele ontwerp wordt gebruikt. Betekent “wissen” dat er wordt gewist binnen het volledige concept ANG? Is het mogelijk dat iemand in de centrale ANG gewist wordt na een termijn, maar hij wel nog in ISLP blijft zitten gelinkt aan het proces-verbaal of een RIR. Of gebeurt het wissen gelijktijdig? Er is blijkbaar niet een soort van “getrapt wissen” voorzien of toch? Moet vervolgens het “wissen”, naar analogie met het strafregister, gelezen worden “als het niet meer vermeld zijn in de politionele informaticasystemen”, maar wel blijft zitten in het papieren dossier? Of moet uitwissen begrepen worden in de zin van dat er geen spoor meer

van terug te vinden is, ook niet in een papieren archief? Is het uitwissen m.a.w. enkel elektronisch of elektronisch en op papier?

Artikelen 28 tot 50

38. De artikelen 28 en 50 definiëren de categorieën persoonsgegevens die desgevallend mogen geregistreerd worden in de centrale ANG. Het gaat om een exhaustieve lijst. Bovendien herinnert het verslag aan de Koning eraan : *“Anderzijds worden niet telkens het geheel van de categorieën van opgeslagen persoonsgegevens, in die afdeling voorgesteld, geregistreerd. Enkel de pertinente gegevens voor elke specifiek opname (wij onderstrepen) worden verwerkt in overeenstemming met het concreet belang.”* Tenslotte rechtvaardigt het verslag aan de Koning voor elke vermelde categorie het concreet belang voor de politiediensten.

39. Het artikel 28, 6° vermeldt de gegevens over lidmaatschap van groeperingen. Het verslag aan de Koning verduidelijkt dat het gaat om lidmaatschap van een groepering van bijzonder belang voor de openbare orde. De Commissie is van mening dat die precisering zou moeten opgenomen worden in het ontwerp van KB.

Artikel 40

40. Artikel 40 definieert wat moet worden begrepen onder « persoon » terwijl artikel 43 de registratiecriteria preciseert van deze persoon in de ANG. Artikel 40 §2 stelt dat er steeds het akkoord van de jeugdmagistraat moet zijn voor de invoering van gerechtelijke informatie in de ANG. Een identieke bepaling vinden we trouwens terug in artikel 17 §3 voor wat betreft bestuurlijke politie wat op zich toch al wat vreemder is vermits het OM geen enkele bevoegdheid heeft inzake bestuurlijke politie en er ook niet kan op aangesproken worden. De vraag is of deze beslissing niet moet genomen worden door een bestuurlijke politieoverheid (burgemeester, gouverneur of minister van Binnenlandse Zaken). De vraag is trouwens wie de “bevoegde jeugdmagistraat” is. Is dat de parketmagistraat of de jeugdrechter of beide? Voor wat de gerechtelijke informatie betreft meent de Commissie dat hier ook een rol moet voorzien worden voor het college van procureurs-generaal, zoniet riskeert men dat er per parket of zelfs per jeugdmagistraat binnen het parket of per jeugdrechter andere criteria gehanteerd worden voor de opname van min 14-jarigen in de ANG waardoor het gelijkheidsbeginsel (inzake privacybescherming) onder druk komt te staan

41. In §3 spreekt men van “een onderzoek”, waarvan de definitie hoger te vinden is in artikel 39, die echter een beperkte definitie geeft van de term onderzoek. De steller moet zich afvragen of dat de bedoeling is. In het verslag aan de Koning staat te lezen dat het hier bijvoorbeeld gaat over de seining van een verdwenen persoon of niet geïdentificeerde lijken of nog, het terugvinden van getuigen die essentieel zijn voor een onderzoek maar die men niet kan lokaliseren. Deze voorbeelden lijken niet te stroken met de beperkte definitie van het begrip onderzoek in artikel 39, maar lijken eerder te slaan op elk opsporings- of gerechtelijk onderzoek.

42. §3 voegt eraan toe dat een andere natuurlijke persoon dan deze die bedoeld worden in de §§1 en 2, enkel kan geregistreerd worden in geval dat noodzakelijk is in het kader van een onderzoek of (wij onderlijnen) op uitdrukkelijk verzoek van de bevoegde magistraat. Het verslag aan de Koning preciseert dat het concreet belang om over te gaan tot registratie van informatie van deze personen wordt bepaald door de magistraat en vervolgens geeft het verslag aan de Koning de zonet geciteerde voorbeelden. De Commissie stelt zich vragen rond het gebruik van het voegwoord “of” in artikel 40, §3. Er kan inderdaad uit afgeleid worden dat een natuurlijke persoon, andere dan die bedoeld in de §§1 en 2, kan geregistreerd worden in de centrale ANG zonder uitdrukkelijk verzoek van de magistraat als dat noodzakelijk is in het kader van een onderzoek. Behoudens het hogervermelde over het begrip “onderzoek” wordt verder geen uitleg verstrekt over de omvang van dit “onderzoek” noch over de voorwaarden die er verband meer houden. Hoe zou men overigens deze mogelijkheid ten aanzien van de registratiecriteria opgesomd in artikel 43, §1 moeten inschrijven? (Op welk criterium moet bijvoorbeeld een getuige worden geregistreerd buiten het criterium inzake het verzoek van een magistraat ?) Wie beoordeelt overigens de « noodzaak »

voorzien in §3 ? De vraag stelt zich m.a.w. of het niet zo is dat het woordje “of” moet vervangen worden door het woordje “en”. Is het overigens eveneens niet zo dat momenteel elke getuige minstens geregistreerd wordt in de ISLP- of FEEDIS-toepassingen en ook in de ANG? Kan deze praktijk gehandhaafd blijven met dit ontwerp KB?

Artikel 43 §1, 5°

43. Het ten 5° van artikel 43 §1 voorziet als registratiecriterium voor informatie van gerechtelijke politie de “met elkaar overeenstemmende getuigenissen”. De Commissie had liever gezien dat men deze bewoordingen vervangt door “met elkaar overeenstemmende onafhankelijke getuigenissen”. Het klassieke voorbeeld is de echtscheidingszaak waarbij de ex-echtgenote en haar vader klacht neerleggen voor pedofilie ten laste van de vader van het kind. Het staat vast dat vele van de klachten of aangiften valselijk of lasterlijk zijn en vooral ingegeven zijn in het kader van “vechtscheidingen”. Niettemin zou op basis van dit criterium de vader zomaar in de ANG kunnen terechtkomen, hoewel manifest vaststaat dat het weliswaar gaat over “overeenstemmende” getuigenissen, maar zeker geen “onafhankelijke”. De verklaring opgenomen in §4 gaat wel in die richting maar lijkt de Commissie nog niet duidelijk genoeg. Het Comité P stelt geregeld vast dat vooral mannen in de ANG gevat zitten wegens kindermisbruik op basis van zgn. “convergerende getuigenissen” maar waar men zich duidelijk te weinig vragen heeft gesteld bij de waarde van deze getuigenissen. Men stelt eveneens vast dat de klacht na bijkomend onderzoek manifest ongegrond is maar de betrokkene toch in de ANG blijft zitten.

44. Aansluitend op de voorgaande opmerking merkt de Commissie op dat het huidig bestaande registratiecriterium “onderzoekselement” niet meer in de wettekst opgenomen werd. Dit criterium laat juist toe, in zaken zoals kindermisbruik, gedurende een korte tijd te registreren, maar van zodra latere onderzoeksmaatregelen het ongegrond karakter hebben aangetoond, automatisch naar ventilatie over te gaan. Is het de bedoeling dat dit criterium, dat nochtans conform de MFO3 dagelijks wordt toegepast, verdwijnt? Het bestaan van dit criterium laat toe te vermijden dat men op basis van “convergerende getuigenissen” voor jaren in de ANG zit. De Commissie dringt er op aan dit criterium in de tekst op te nemen.

Artikel 43, §1, 8°

45. Onder de criteria voor registratie van een persoon in de ANG staat “*een verdenking betreffende het plegen van een misdrijf door een persoon als verdachte, dader, mededader of medeplichtige, indien dit misdrijf wordt aangetoond en deze verdenking door ten minste één aanwijzing geconcretiseerd wordt*”. De bepaling stelt dus dat het misdrijf moet worden aangetoond en dat de verdenking door ten minste één aanwijzing geconcretiseerd wordt. De voorwaarde van een aangetoond misdrijf is overbodig aangezien artikel 43, §1 gericht is op de registratiecriteria van een persoon die aan een concreet feit is gelinkt. Bijgevolg is het bestaan van een concreet feit een voorafgaandelijke voorwaarde voor de registratie van een persoon in de centrale ANG.

46. Het criterium betreffende de concretisering van een verdenking door ten minste één aanwijzing is erg vaag. Een verdenking is immers altijd gebaseerd op een element (intuïtie, materieel element, geruchten, enz...) Het verslag aan de Koning vermeldt als voorbeeld een identiteitsdocument dat op de plaats van een misdrijf gevonden wordt. De Commissie stelt zich vragen over het onderscheid tussen de “aanwijzing” en het “materieel bewijs” dat als volgt is gedefinieerd “*elk in het raam van een onderzoek verkregen materieel of materialiseerbaar object, dat redelijkerwijze toelaat te vermoeden dat een persoon als dader of mededader of medeplichtige betrokken is bij het plegen van een feit*”. (artikel 43, §4, 2de lid).

47. In tegenstelling tot de andere registratiecriteria die klaar en duidelijk zijn omschreven, meent de Commissie dat het verdenkingscriterium erg vaag is en het risico loopt te worden gebruikt voor situaties waar er geen criterium voorhanden is dat toelaat een persoon te registreren. Zo stelt bijvoorbeeld een getuigenis een persoon Z aansprakelijk voor het plegen van een feit X. Welnu, de registratiecriteria bedoeld in artikel 43 schrijven het bestaan voor van overeenstemmende

getuigenissen (met andere woorden ten minste twee onderscheiden bronnen²), het criterium van “verdenking” is bijgevolg gebruikt waarbij de aanwijzing het bestaan is van een getuigenis. Om een bepaalde persoon te registreren zou het bijvoorbeeld volstaan dat een onderzoeker denkt dat die persoon schuldig is omdat hij het slachtoffer kent. Het lijkt dus noodzakelijk te verduidelijken wat met verstaat onder “aanwijzing”

Artikel 43 §1, 9°

48. Het registratiemotief ten 9° is nieuw t.o.v. datgene wat nu gekend is, maar ligt wel in de lijn van vorige beslissingen binnen de politiewereld om bijvoorbeeld niet meer alle prostituees systematisch te registreren, maar enkel nog indien er aanwijzingen zijn van uitbuiting of mensenhandel. De Commissie vestigt wel de aandacht op de ietwat ongelukkige formulering “statuut” van slachtoffer vermits dit minstens de indruk wekt dat er sprake is van een wettelijke begripsomschrijving, wat niet het geval is. Het is wellicht beter te spreken van “hoedanigheid” van slachtoffer.

Artikel 46

49. Artikel 46 geeft aan wanneer het onderzoekselement “plaats” kan geregistreerd worden. De voorwaarden die daarin worden gesteld, zijn een stuk meer beperkend dan de actuele praktijk. Het verslag aan de Koning geeft ook geen verduidelijking. Een plaats, bijvoorbeeld een clublokaal van de “hells angels”, waar enkele leden samenkomen en er a priori geen directe of zelfs onrechtstreekse link met een onderzoek (zoals gedefinieerd in artikel 39) of feiten is, heeft politieel mogelijks wel zijn plaats in de ANG op basis van de criminele context, zijnde dat op die plaats geregeld mensen samenkomen die gekend zijn in de ANG. Momenteel worden die gegevens alleszins geregistreerd in de ANG zodat de steller zich wellicht dient af te vragen of het de bedoeling is die gegevens in de toekomst niet meer te kunnen registreren.

Artikel 50, 14°

50. Als categorie van te registreren gerechtelijke gegevens vermeldt het ten 14° “de gegevens betreffende het seksuele gedrag” wat een toch wel zeer ruime formulering is en toelaat te registreren dat iemand homoseksueel is, of een seksuele voorkeur heeft voor anderskleurigen e.d.m. m.a.w. gegevens waarvan men zich kan afvragen of die an sich kunnen geregistreerd worden. De Commissie meent dat hier enkele striktere grenzen zouden mogen getrokken worden, zoals “afwijkend seksueel gedrag”. Desgevallend zou aan de bevoegde ministers een delegatie kunnen gegeven worden teneinde dit begrip wat strakker te omlijnen.

De Commissie stelt vast dat het voor de politiediensten strikt verboden blijkt om nog verder enige vorm van medische gegevens te registreren, wat eveneens strijdig is met de actuele praktijk. Het zal er dus op aan komen de politieambtenaren goed voor te lichten over deze nieuwe regel.

Artikel 53 §3

51. De Commissie verwijst desbetreffend naar hetgeen hoger werd gesteld nopens artikel 6 juncto artikel 30 §2 (randnummer 21). Dezelfde redenering geldt ook hier, maar deze keer voor aanvankelijk geregistreerde bestuurlijke gegevens. De Commissie is van oordeel dat het disproportioneel zwaar is dat men ook in bestuurlijke politie alle nog niet verstreken (bestuurlijke politie) gegevens “meeneemt” met het laatste gerechtelijke gegeven dat nog geen tien jaar oud is. Geldt dit bijvoorbeeld ook voor de bestuurlijke maatregelen zoals voorzien in art. 21, 3°? Op die manier kan iemand die in zijn jeugd ooit een stommitieit heeft begaan in het kader van een voetbalwedstrijd en daarvoor kort bestuurlijk werd aangehouden gedurende decennia als “voetbalhooligan” gekend blijven staan indien hij jaren later voor bijvoorbeeld zedenfeiten in de ANG terecht komt.

---

² Artikel 43 §1, 5° en verslag aan de Koning, blz. 27.

Artikel 55

52. Het artikel 55 beoogt de uitwissing van gegevens en informatie over een niet-concreet feit. Deze gegevens en informatie moeten één jaar na de datum van registratie gewist worden. Zij kunnen echter 3 jaar bewaard worden als na beoordeling door de bevoegde dienst blijkt dat ze zich situeren in een context van georganiseerde misdaad. Daaropvolgend meldt dit artikel dat de bedoelde feiten, vooraf in een door de minister van Justitie en op voorstel van het College van procureurs-generaal opgestelde lijst, dienen opgenomen te worden (artikel 55, §2, 2de lid). Na contactname met de afgevaardigde ambtenaar werd verduidelijkt dat het ging om feiten die werden “gelabeld” als geïntegreerd in een context van georganiseerde misdaad. De Commissie meent dat dit klaar en duidelijk zou moeten blijken uit het ontwerp van KB door bijvoorbeeld “de in dit artikel bedoelde feiten” te vervangen door “de in deze paragraaf bedoelde feiten”.

Bovendien is niet duidelijk wie in §2 wordt bedoeld met « bevoegde dienst ». Er wordt zelfs niet aangegeven of deze dienst zich binnen of buiten de politie situeert. De Commissie had graag dat men deze dienst in het ontwerp van KB aanduidt (politie, parket, Dienst Strafrechtelijk Beleid, ...), zoniet riskeert in de praktijk iedereen “bevoegd” te zijn.

53. De Commissie merkt overigens een tegenspraak op tussen het verslag aan de Koning en de tekst van artikel 55 §3. Artikel 55 §3 voorziet dat «deze termijnen kunnen verlengd worden, telkens voor een nieuwe periode van één jaar, op basis van een met redenen omklede beslissing van de bevoegde magistraat, zonder overschrijding van een maximale termijn van 10 jaar» terwijl het verslag aan de Koning over deze paragraaf het volgende preciseert « indien de magistraat het verantwoordt, of indien er een nieuw element is met betrekking tot dit feit, blijft de informatie pertinent voor een nieuwe periode van één jaar (zo vaak hernieuwbaar zoveel als verantwoord wordt). Er wordt evenwel een maximale bewaringstermijn van de gegevens (10 jaar vanaf de registratie van de gegevens) voorzien». Deze mogelijkheid tot verlenging van de bewaringstermijn ingevolge een nieuw element is niet voorzien in het ontwerp van KB. De Commissie herinnert eraan dat het de tekst van het besluit is die rechtsgeldig is.

Bovendien is het wellicht aangewezen reeds op het moment van de registratie de magistraat de mogelijkheid te geven over een verlenging te beslissen. Van bepaalde informatie, zoals bijvoorbeeld die van terroristische aard, kan op voorhand perfect ingeschat worden dat deze langer dan 1 jaar pertinent zal zijn (bijvoorbeeld: meneer X is naar een opleidingstraining in Afghanistan geweest).

Artikel 56

54. Zonder afbreuk te doen aan artikel 53 op basis waarvan de gegevens moeten gewist worden zodra het doeleinde waarvoor zij werden verzameld niet meer bestaat, beoogt artikel 56 meer in het bijzonder de termijnen voor uitwissing in de ANG van personen die in verband staan met een welbepaald feit. Het voorziet een maximale termijn van 30 jaar na de datum van het begaan van het laatste concreet feit waarvoor de persoon werd geregistreerd in de ANG. Deze termijn kan evenwel worden verlengd of ingekort. Enerzijds kan de termijn van 30 jaar inderdaad worden verlengd tot de verjaring of de volledige uitvoering van de straf waartoe die persoon werd veroordeeld. Hij kan eveneens worden uitgesteld voor de duur van de vrijheidsstraf of vrijheidsbeperkende straf die door de betrokkene werd opgelopen (artikel 56 §§2-3). Anderzijds zullen de gegevens van de persoon worden gewist naar aanleiding van een in kracht van gewijsde getreden gerechtelijke beslissing tot vrijspraak of door een buitenvervolginstelling waartoe beslist werd omdat de dader onbekend is, de strafvordering vervallen is of de inbreuk onvoldoende aangetoond werd of de bewijslast onvoldoende is (artikel 56 §§4-5). Het verslag aan de Koning (blz. 54) preciseert dat «*deze termijn (van 30 jaar) werd weerhouden daar hij overeenstemt met de maximale theoretische verjaringstermijn van de strafvordering voor niet correctionaliseerbare misdrijven*».

De Commissie heeft op zich geen problemen met de gekozen termijnen. Over het algemeen moet de Commissie echter wel vaststellen (zie hoger) dat de gekozen wissingsregels bijzonder complex

zijn zodat men zich vragen moet stellen over de wil en mogelijkheden om deze complexe regels allemaal te volgen. Momenteel is het reeds zo dat een eenvoudige regel van wissing van de gegevens van een persoon die definitief vrijgesproken werd, niet wordt nageleefd. De toepassing van dit artikel vereist ook dat de politiediensten binnen een korte tijdspanne op de hoogte zullen zijn van zaken zoals “de volledig uitvoering van de straf”, de door de rechter uitgesproken straffen en vrijspraken, enz ... (cf. zie ook voor de toepassing van artikel 61). De Commissie kan hier enig sceptisme niet verbergen. Ook hier geldt de basisregel dat hoe complexer men een en ander maakt, hoe groter de kans dat men in de praktijk de regels niet of na een zekere periode niet meer zal volgen.

55. Paragraaf 4 voorziet dat de persoonsgegevens betreffende een concreet feit moeten worden uitgewist in geval van vrijspraak, behoudens indien uit het beschikkend gedeelte van de beslissing blijkt dat deze enkel steunt op een vormgebrek of procedurefout. Meerdere begrippen zijn ook hier voor diverse interpretaties vatbaar. Vooreerst zal de vorm- of procedurefout meestal blijken uit het motiverend gedeelte en niet het beschikkend gedeelte, dat dikwijls niet meer doet dan vrij te spreken “om deze redenen”. Beter ware dus te spreken over de beslissing als zodanig zonder een bepaald gedeelte binnen die beslissing te viseren. Vervolgens is de vraag wat wordt bedoeld met een vormgebrek of procedurefout. Quid met de vrijspraak wegens verjaring? Het ware wellicht wenselijk de bewoordingen van artikel 131 en 135 Sv over te nemen en te spreken over “onregelmatigheid, verzuim of nietigheid”.

56. De Commissie merkt bovendien een tegenspraak op tussen de tekst van artikel 56 §5 en het commentaar ter zake in het verslag aan de Koning.

Artikel 56 §5 voorziet « (...) worden de persoonsgegevens en informatie inzake een met een concreet feit verbonden persoon, uitgewist naar aanleiding van een buitenvervolginstelling om volgende reden:

1° de dader is onbekend

2° de strafvordering is vervallen

3° de inbreuk werd onvoldoende aangetoond of de bewijslast is onvoldoende».

Het verslag aan de Koning (blz. 55) verduidelijkt daarentegen « In deze verschillende hypothesen van buitenvervolginstelling kan men veronderstellen dat de pertinentie van de ingezamelde informatie ten aanzien van de opdrachten van gerechtelijke politie nog steeds aanwezig is. Enerzijds omdat een beslissing tot buitenvervolginstelling in sommige gevallen een voorlopig karakter kan hebben, anderzijds omdat nieuwe elementen aan de reeds ingewonnen informatie kunnen toegevoegd worden».

Uit de contacten met de afgevaardigde ambtenaar blijkt dat het verslag aan de Koning op dit punt een materiële fout bevat. Teneinde alle risico's op een verkeerde interpretatie uit te sluiten zou het verslag aan de Koning moeten gewijzigd worden zodat de inhoud van artikel 56 §5 wordt weergegeven. Ook hier moet vastgesteld worden dat de tekst strikter is dan de actuele praktijk waarbij, zelfs in geval van buitenvervolginstelling, de informatie geregistreerd blijft in de ANG precies om de redenen aangegeven in het verslag aan de Koning. Het zal er dus op aan komen de politieambtenaren goed te sensibiliseren over deze nieuwe regels en hen binnen korte tijdspanne in het bezit te stellen van de beschikkingen van de onderzoeksgerechten. Volledigheidshalve wijst de Commissie er op dat het beter is te spreken over “onvoldoende bezwaren” vermits het onderzoeksgerecht zich enkel over de bezwaren uitspreekt en niet over bewijzen.

Artikel 57 §2 2de lid

De Commissie verwijst naar de opmerking die zij hiervoor reeds maakte met betrekking tot artikel 55 §2 2de lid.

Artikel 58 en 59

58. Noch in artikel 58, noch in artikel 59 wordt aangegeven wat er wordt verstaan onder « de datum van het afsluiten van het onderzoek ». In het verslag aan de Koning wordt gesteld dat hieronder moet worden verstaan de datum waarop de gerechtelijke beslissing in kracht van gewijsde is gegaan. Wat gebeurt er met de opsporingsonderzoeken die nooit leiden tot een gerechtelijke beslissing?

V. SLOTBESCHOUWINGEN

---

59. In het raam van de dossiers indirecte toegang (artikel 13 van de privacywet) en de controles die hieruit voortvloeien bij de politiediensten, wenst de Commissie de aandacht te vestigen op bepaalde punten.

60. De Commissie heeft vastgesteld dat politieagenten zich toegang hadden verschaft tot informatie die opgeslagen is in politiedatabanken zonder dat dit gerechtvaardigd was in het raam van hun opdrachten. In dit opzicht had het Vast comité van toezicht op de politiediensten in zijn jaarverslag 2005 reeds de problematiek onderstreept van het onrechtmatig gebruik van de databanken die ter beschikking gesteld worden van de politiediensten. In navolging van het Comité P betreurt de Commissie het gebrek aan preventieve controles. Zij is van oordeel dat interne controlemechanismen zouden moeten ingevoerd worden. Zij benadrukt overigens het belang van een sensibilisering en een opleiding van de politiediensten wat betreft de gebruiksregels voor gegevens en de noodzaak om het privéleven van burgers en/of collega's te respecteren.

61. Bovendien heeft de Commissie opgemerkt dat de in de centrale ANG opgeslagen gegevens slechts worden gewist na haar tussenkomst of deze van het Comité P. Hoewel haar reeds meermaals de invoering werd aangekondigd van een automatisch wissysteem («ventilatie»), is dit nog niet van toepassing. De Commissie vestigt de aandacht op het ontbreken van overgangstermijnen in het ontwerp van KB (programma's en projecten uitgezonderd). Bijgevolg zullen de hierin vermelde uitwisttermijnen onmiddellijk van toepassing zijn. De Commissie zal bijzonder aandachtig toezien op de naleving van deze termijnen alsook op de invoering van procedures die deze naleving moeten waarborgen en dit in nauwe samenwerking met het Comité P. In dit kader herhaalt de Commissie het fundamentele belang dat moet gehecht worden aan de sensibilisering, opleiding en vorming van alle leden van de politiediensten.

62. De Commissie wenst wel nog eens te benadrukken dat dit ontwerp van KB, in de zeer technische en moeilijke materie van de informatiehuishouding, een hele stap vooruit betekent in de privacybescherming ten aanzien van de huidige situatie die geregeld wordt door omzendbrieven en dienstnota's. Dat een en ander zeker geen evidentie is bewijst de lange duur (9 jaar) die is verlopen tussen de datum waarop in de wet op het politieambt de artikelen m.b.t. het informatiebeheer zijn verschenen en het uitvoeringsbesluit.

VI. BESLUITEN

De Commissie brengt een gunstig advies uit onder voorbehoud van de hierboven gemaakte opmerkingen en meer in het bijzonder:

- Een duidelijke afbakening van wat gedekt wordt door de informatiesystemen en dus de vastlegging doorheen het ontwerp van KB van de concrete inhoud van het begrip « ANG-concept »;
- het aspect van de internationale informatieflux ;

- de verlenging van de ventilatietermijnen door de koppeling van gegevens (gerechtelijke aan bestuurlijke en omgekeerd);
- de regels van toegang en toegangsprofielen voor de externe controleorganen;
- het gebrek aan regels betreffende de uitwissing van de maatregelen;
- het zeer zware en complexe systeem van uitwissing van de gegevens en de onduidelijkheid nopens het begrip "uitwissing" op zich;
- het thans gehanteerde, tijdelijke "onderzoekselement" dat kennelijk verdwijnt;
- de precieze bepaling van de bij artikel 43 §1 5° en 8° van het ontwerp van KB voorziene registratiecriteria.
- de rol van de individuele magistraat in relatie tot een eventuele rol voor het college van procureurs-generaal.

De Commissie wenst op de hoogte gehouden te worden van het gevolg dat aan deze overwegingen verleend wordt, en zij houdt zich tevens ter beschikking van de Minister van Justitie hieromtrent.

De administrateur

De ondervoorzitter,

(get.) Jo BARET

(get.) Willem DEBEUCKELAERE